

กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น :
กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร

The Relationship Between Perceived Brand Equity and Consumer Purchasing
Behavior Toward Ta Khamuk (Ta Samuk) Woven Textile Products Produced
by Community Enterprises in Rayong Province

อนิรุต หนูปลอด¹, และ ภาคิน คำภูผา^{2*}
Anirut Nuplord¹, and Phakhin Dumphupha^{2*}

¹⁻²อาจารย์ประจำ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร ; Political Science Program, Maejo University,
Chumphon Campus, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Pdumphupha@gmail.com

DOI : 10.65205/jlgisrru.2026.e300263

Received : March 31, 2026; Revised : July 23, 2026; Accepted : July 23, 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยเรื่อง “กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร” นี้มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่ (1) เพื่อการวิเคราะห์บทบาทอิทธิพลของชนชั้นนำทางการเมืองและข้าราชการท้องถิ่นต่อทิศทางการนโยบาย (2) เพื่อการสำรวจการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในนิติปฏิบัติ และ (3) เพื่อการเชื่อมโยงฐานเศรษฐกิจสังคมของชุมพรเข้ากับพลวัตการกำหนดนโยบายสาธารณะ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่ การศึกษาวิจัยเอกสาร ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ภายใต้กรอบทฤษฎีแนวคิดระบบ ของ David Easton (1965) และ แนวคิดนิเวศวิทยาทางการเมือง ของ Fred W. Riggs (1964) ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทอิทธิพลของชนชั้นนำทางการเมืองและข้าราชการท้องถิ่นต่อทิศทางการนโยบายนั้น ในการกำหนดนโยบายในปัจจุบันมีเพียงแต่การสั่งการจากส่วนกลาง แต่เป็นผลผลิตจากการต่อรอง และการประสานประโยชน์ระหว่างกลุ่มทุนทางการเมืองเกษตรสมัยใหม่กับเครือข่ายผู้นำดั้งเดิม เพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก อาทิ ขาวสวนทุเรียน และ ขาวสวนมังคุด โดยมีข้าราชการท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในการกลั่นกรองทางเทคนิคตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยในฉบับที่ออกมาใหม่ (2) การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในนิติปฏิบัตินั้น ทว่าองค์ความรู้ที่สำคัญที่ค้นพบในการวิจัยนี้ก็คือ “โมเดลการปกครองแบบหุ้นส่วนเชิงพื้นที่” ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้หลักการของธรรมาภิบาลดิจิทัล และหลักการของการมีส่วนร่วม ผ่านกลุ่มไลน์หมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลไกการตรวจสอบและการถ่วงดุลทางอำนาจที่มีศักยภาพสูง ส่งผลให้นโยบายด้านสวัสดิการและการบริหารจัดการน้ำ สามารถยกระดับ

Citation : Nuplord, A., & Dumphupha, P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

คุณภาพชีวิตและสร้างความชอบธรรมทางการเมืองได้ในระยะยาว ซึ่งมีความเหนือกว่าของรูปแบบในหลักการบริหารงานที่ปรากฏขึ้นของอดีต (3) การเชื่อมโยงฐานเศรษฐกิจสังคมของชุมชนเข้ากับพลวัตการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น การวิจัยนี้ได้เน้นย้ำและชี้ชัดให้เห็นว่าการกระจายอำนาจที่แท้จริงต้องมีใช่เพียงการถ่ายโอนภารกิจหรือเม็ดเงินงบประมาณ แต่ต้องเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นออกแบบอนาคตตนเอง ผ่านกระบวนการประชาคมที่เข้มแข็งและการต่อรองที่โปร่งใสภายใต้หลักนิติธรรม ถ้าหากท้องถิ่นสามารถยกระดับการบริหารจัดการให้เป็นไปในลักษณะของ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่ง ในอำเภอละแม” ที่มุ่งเน้นการประสานประโยชน์ระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา และฝ่ายประชาชน บนฐานของข้อมูลด้วยข้อเท็จจริงแล้ว จักได้ส่งผลให้โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและความเข้มแข็งทางประชาธิปไตยของประเทศไทยเติบโตจากฐานรากเข้าสู่ระดับสากลได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถเผชิญกับโลกแห่งความพลิกผันได้อย่างสมดุลในที่สุดอีกด้วยเช่นกัน

คำสำคัญ (Keywords) : การเมืองท้องถิ่น, การกระจายอำนาจ, กระบวนการกำหนดนโยบาย, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, จังหวัดชุมพร

Abstract

This research article, titled “The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: : A Case Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province,” aims to achieve three primary objectives: (1) to analyze the influence of political elites and local bureaucrats on policy direction; (2) to explore interest exchange and public participation in practical dimensions; and (3) to link the socio-economic base of Chumphon with the dynamics of public policy formulation. This qualitative research employs a methodology consisting of document analysis combined with in-depth interviews, framed within David Easton’s (1965) Systems Theory and Fred W. Riggs’s (1964) Political Ecology framework. The research findings are as follows : (1) Regarding the influence of political elites and local bureaucrats, current policy-making is not merely a top-down directive from the central government; rather, it is the product of negotiation and interest alignment between modern agricultural capital groups and traditional leadership networks to uplift the grassroots economy, such as durian and mangosteen farmers. Local bureaucrats serve as agents who technically filter these policies in accordance with newly enacted Ministry of Interior regulations. (2) Regarding interest exchange and public participation, the study reveals that the most significant knowledge contribution is the “Area-based Partnership Governance” concept. This approach applies principles of digital governance and

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภาคิน คำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

participation via village-level LINE groups—a mechanism that serves as a highly effective tool for oversight and checks and balances. Consequently, policies concerning welfare and water management have enhanced quality of life and generated political legitimacy in the long term, demonstrating superiority over past administrative models. (3) Regarding the link between Chumphon’s socio-economic base and public policy dynamics, the study emphasizes that true decentralization requires more than just the transfer of functions or budget allocations; it requires the devolution of decision-making power that enables local communities to design their own future through robust community forums and transparent negotiations under the rule of law. If local governments can elevate their management to function as “High-Quality Local Administrative Organizations (specifically five organizations in Lamae District)” that prioritize the coordination of interests between the executive branch, the council, and the public based on factual data, it will strengthen the intellectual infrastructure and democratic resilience of Thailand from the grassroots to the international level. Furthermore, this will enable the country to successfully navigate the world of volatility with greater balance.

Keywords : Local Politics, Decentralization, Policy-Making Process, Local Administrative Organizations, Chumphon Province

บทนำ (Introduction)

นโยบายระดับชาติเปรียบเสมือนแนวทางหลักในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาประเทศ แต่การนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติจำเป็นต้องพึ่งพากลไกการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นฐานรากสำคัญในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างใกล้ชิดและตรงจุด อีกทั้ง กระบวนการกำหนดนโยบายในระดับท้องถิ่นมักเผชิญกับข้อจำกัดทั้งจากระเบียบส่วนกลางและแรงกดดันทางสังคมที่ซับซ้อน การศึกษาในพื้นที่ระดับจังหวัดจึงมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีพลวัตทางเศรษฐกิจฐานรากจากการเกษตรสมัยใหม่และเครือข่ายผู้นำดั้งเดิมที่เข้มแข็ง ซึ่งมักเกิดความย้อนแย้งระหว่างอำนาจการสั่งการกับการต่อรองผลประโยชน์ในพื้นที่จริง ทั้งนี้ สำหรับจังหวัดชุมพรในฐานะประตูสู่ภาคใต้ มีนัยสำคัญยิ่งในมิติการเมือง การปกครอง และการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกหลักในการเชื่อมโยงอำนาจรัฐเข้าสู่บริบทพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ท่ามกลางพลวัตการเคลื่อนย้ายทรัพยากรมนุษย์และชุดความคิดที่หลากหลาย ท้องถิ่นต้องเผชิญความท้าทายในการปรับตัวให้เท่าทันเศรษฐกิจเกษตรสมัยใหม่และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทุภา (2565) ที่เน้นย้ำความสำคัญของการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาที่ยึดโยงกับอัตลักษณ์

Citation : Nuplond, A., & Dumphupha. P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

ท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ บทบาทของท้องถิ่นในชุมชนยังทำหน้าที่ลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำและสร้างการมีส่วนร่วมจากฐานรากได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้จึงสามารถขยายผลสู่ระดับประเทศในฐานะโมเดลต้นแบบของการจัดการตนเองของพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีความพร้อมสูง โดยเป็นตัวขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่บูรณาการเข้ากับนวัตกรรมการเมืองท้องถิ่นที่โปร่งใส อันเป็นหมุดหมายสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและความเข้มแข็งทางประชาธิปไตยของไทยอย่างเป็นระบบ

ในส่วนของ อำเภอละแม จัดเป็นพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพและต้นทุนทางสังคมเข้มแข็ง โดยเป็นตัวแบบโดดเด่นในการประสานความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน จนได้รับรางวัลระดับชาติ อาทิ “รางวัลการจัดการบ้านเมืองที่ดี” ซึ่งสะท้อนประสิทธิภาพการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ อำเภอละแม มิได้เป็นเพียงเมืองเกษตรกรรม แต่ยังเป็นห้องเรียนทางสังคมที่ท้องถิ่นสนับสนุนนโยบายการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ยงยุทธ ชำลี (2566) ที่เน้นความสำคัญของการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษาพื้นที่นี้จึงช่วยถอดบทเรียนว่าการเมืองระดับรากหญ้าที่เข้มแข็งสามารถกำหนดทิศทางการศึกษาและสร้าง “จิตสำนึกรักบ้านเกิด” ผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะที่จับต้องได้ ผลการศึกษาจะกลายเป็นคำตอบของการกระจายอำนาจที่มุ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ นำไปสู่ต้นแบบอำเภोजัดการตนเองที่สามารถยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

การขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นภายใต้การกระจายอำนาจของไทยเป็นกลไกสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะในอำเภอละแมผ่านการดำเนินงานของ 5 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่ง ในอำเภอละแม” ซึ่งมีอิสระในการกำหนดนโยบายสาธารณะภายใต้งบประมาณเฉลี่ย 40-70 ล้านบาทต่อแห่ง ตามข้อสังเกตของ วีระสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2565) ที่ชี้เห็นการปรับตัวเชิงนโยบายที่โดดเด่น ทั้งการจัดการน้ำเพื่อเกษตรกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคาเว็ด การจัดการขยะของ องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง ซึ่ง อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม (2566) ระบุว่าความสำเร็จนี้เกิดจากกระบวนการทำแผนพัฒนาที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง ขณะที่ เทศบาลตำบลละแม และ องค์การบริหารส่วนตำบลละแม มุ่งเน้นการพัฒนาผังเมืองและสวัสดิการสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี (2567) ที่ชี้ว่าท้องถิ่นกลุ่มนี้สามารถพึ่งพาตนเองและลดการพึ่งพิงส่วนกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการงบประมาณรายจ่ายเข้ากับนโยบายเชิงรุกภายใต้หลักธรรมาภิบาลนี้ จึงสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและทำให้พื้นที่อำเภอละแมกลายเป็นต้นแบบการจัดการตนเองภายใต้ความหลากหลายทางทรัพยากรและบริบทสังคมที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

ว่าการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มุ่งหวังให้ท้องถิ่นสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้กระนั้น ในทางปฏิบัติ กระบวนการกำหนดนโยบายมักถูกรอบงำด้วยกลไกการเมืองและเครือข่ายผลประโยชน์ที่ ซับซ้อน แม้จะมีงานวิจัยเชิงพื้นที่ที่สะท้อนความสำเร็จของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการน้ำใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและบทบาทของผู้นำท้องถิ่น (ยงยุทธ ข้าม สี, 2566; อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม, 2566) แต่ผลงานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงจำกัดอยู่ในมิติของการประเมินผลสัมฤทธิ์ เชิงปริมาณ และยังขาดการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับพลวัตทางอำนาจและการต่อรองในกระบวนการกำหนด นโยบายอย่างเป็นระบบแบบแผน ซึ่งถ้าหากมองพิจารณาผ่านเลนส์ของการคิดเชิงระบบ และนิเวศวิทยาทาง การเมือง พบว่า เกิดช่องว่างทางการวิจัยซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญก็คือ การขาดความเข้าใจว่าชนชั้นนำทาง การเมืองและเครือข่ายอุปถัมภ์มีบทบาทในการกลั่นกรองนโยบายภายใต้แรงกดดันทางสังคมและระเบียบ กฎหมายจากส่วนกลางอย่างไร อีกทั้ง ยังไม่มีผลงานการวิจัยชิ้นใดที่มีการวิเคราะห์ปรากฏการณ์นี้ผ่าน มุมมองของความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมือง และความเป็นอิสระของรัฐ ที่ฉายภาพออกมาในบริบท ของพื้นที่ที่มีความผันผวนทางเศรษฐกิจการเกษตร บทบาทการวิจัยนี้จึงมีความโดดเด่นเพื่อมุ่งเติมเต็ม ช่องว่างดังกล่าวนี้ ด้วยการวิเคราะห์พลวัตการเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบาย เพื่อถอดบทเรียนถึง การเปลี่ยนผ่านสู่การปกครองแบบหุ้นส่วนเชิงพื้นที่ กล่าวคือ การปกครองแบบหุ้นส่วนเชิงพื้นที่ (Area-based Partnership Governance) ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่บูรณาการความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการใช้ศักยภาพและทรัพยากร เฉพาะถิ่นมาแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ร่วมกันอย่างยั่งยืน แนวคิดนี้พัฒนาขึ้นเพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดของการบริหาร แบบรวมศูนย์สู่การกระจายอำนาจที่เน้นความสัมพันธ์เชิงหุ้นส่วน ซึ่งช่วยสร้างความเป็นเจ้าของร่วมและเพิ่ม ประสิทธิภาพในการพัฒนาพื้นที่ให้ตอบโจทย์ความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ การดำเนินการ ผ่านกลไกธรรมาภิบาลดิจิทัลนั้น สามารถยกระดับความสามารถในการจัดการตนเองให้ก้าวข้ามกับดักทาง การเมืองและนำไปสู่การกำหนดนโยบายที่มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ได้อย่างไร ซึ่งจัดเป็นการ ขยายองค์ความรู้จากการศึกษาระดับท้องถิ่นไปสู่การสร้างบรรทัดฐานใหม่ของการกระจายอำนาจ

ดังนั้น กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร เป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนของระบบการเมืองตามแนวคิดของ David Easton (1965) ที่มองว่า นโยบายคือผลลัพธ์จากการจัดการความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่าน กลไกการตัดสินใจบนฐานนิเวศวิทยาทางการเมืองของ Fred W. Riggs (1964) ที่เน้นการกระจายอำนาจสู่ หน่วยปฏิบัติการ โดยความสำเร็จในการจัดสรรงบประมาณเฉลี่ยกว่า 70 ล้านบาท เพื่อโครงการน้ำ ขยะ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือรูปธรรมของนโยบายสาธารณะตามนิยามของ Thomas R. Dye (2017) ที่รัฐ เลือกกระทำเพื่อตอบสนองปัญหา ขณะที่ความเข้มแข็งของสถาบันท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดของ Samuel P. Huntington (1968) ในด้านการปรับตัวต่อแรงกดดันทางสังคม ซึ่ง วีระสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2565) อัครพนธ์

Citation : Nuplord, A., & Dumphupha. P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

เนื้อไม้หอ (2566) และ ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี (2567) ตอกย้ำว่าการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาได้ช่วยลดการพึ่งพาส่วนกลางและยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้จึงมุ่งตอบคำถามถึงตัวแสดงหลักและปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงกระบวนการต่อรองผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มการเมือง ระบบอุปถัมภ์ และภาคประชาสังคม ภายใต้ปัจจัยทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมการเมืองเฉพาะของชุมพร เพื่อวิเคราะห์พลวัตการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรตามกฎหมายกระจายอำนาจ อันจะนำไปสู่การถอดบทเรียนรูปแบบการจัดการตนเองเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อำเภอละแมภายใต้หลักธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อวิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของชนชั้นนำทางการเมืองและข้าราชการที่มีต่อทิศทางการเมืองท้องถิ่น
2. เพื่อวิเคราะห์การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคปฏิบัติ
3. เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างฐานเศรษฐกิจและสังคมของชุมพรกับพลวัตการกำหนดนโยบายสาธารณะ

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การทบทวนวรรณกรรม พบว่า งานวิจัยในอดีตที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นถึงมิติที่หลากหลายของการบริหารท้องถิ่น โดย Hadpakdee (2025) ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการสร้างสมดุลระหว่างการกระจายอำนาจและการควบคุมเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในบริบทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะที่ Moratsateain (2024) เน้นย้ำบทบาทของกลไกพรรคการเมืองในฐานะเครื่องมือขับเคลื่อนฐานเสียงและความสัมพันธ์ระหว่างพรรคกลางกับท้องถิ่น และ Anayochukwu และ Ani (2021) ได้วิเคราะห์ปัญหาเชิงโครงสร้างและการแทรกแซงทางการเมืองในประเทศไนจีเรียซึ่งเป็นอุปสรรคต่ออิสระของท้องถิ่น ทว่าผลงานการวิจัยเหล่านี้ยังขาดการเจาะลึกเพื่อให้เห็นถึงพลวัตของการเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับฐานราก ที่เผชิญกับเงื่อนไขทางวัฒนธรรมการเมืองและโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เข้ามาปิดช่องว่างดังกล่าวผ่านการศึกษาลึกกว่ากระบวนการกำหนดนโยบายในพื้นที่ที่ถูกหล่อหลอมด้วยอิทธิพลทางการเมือง เครือข่ายความสัมพันธ์ และข้อจำกัดทางทรัพยากร แบบไหน อย่างไร โดยเปลี่ยนผ่านจากการศึกษาเชิงกว้างหรือเปรียบเทียบในระดับมหภาค ไปสู่การทำความเข้าใจกลไกและปฏิสัมพันธ์ของตัวแสดงทางการเมืองในระดับปฏิบัติการที่แท้จริง เพื่อให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีลักษณะเฉพาะตัว ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม อนึ่ง กรณีศึกษาจังหวัดชุมพรในฐานะประตูสู่ภาคใต้มีพลวัตทางการเมืองและทรัพยากรที่หลากหลาย โดย ปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทุกา (2565) และ วีระ

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภากิน คำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

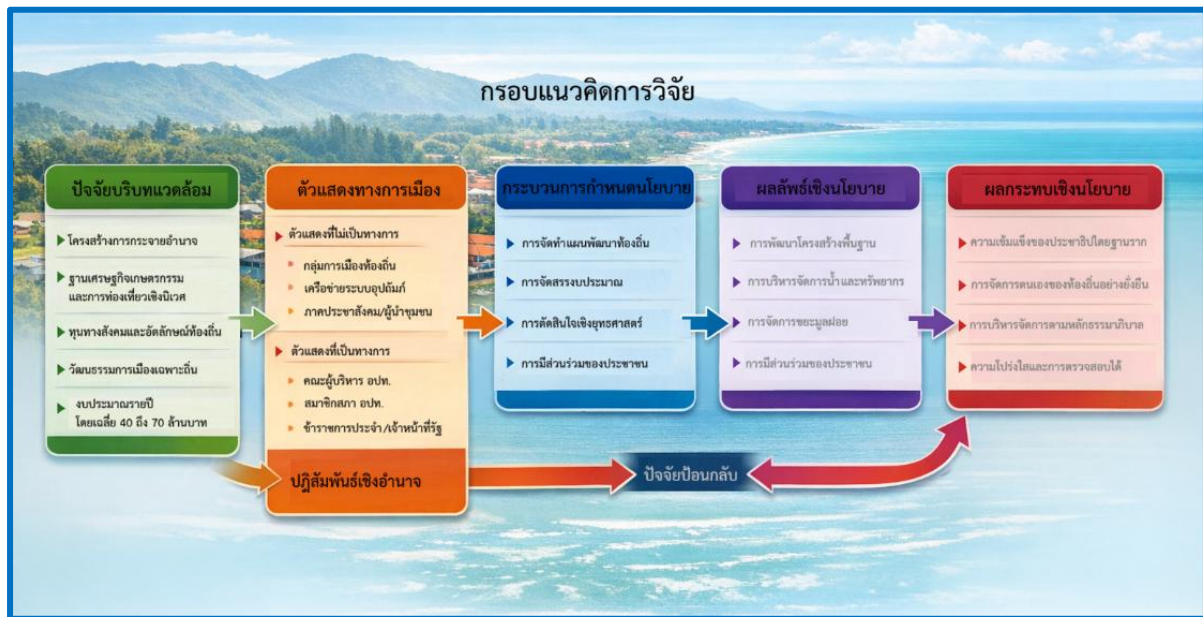

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.
<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

สิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2565) ได้ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยของการสร้างชุมชนเข้มแข็งและการลดความเหลื่อมล้ำนั้นก็คือ การกระจายอำนาจและการปรับตัวเชิงนโยบายผ่านการจัดสรรงบประมาณเฉลี่ย 40-70 ล้านบาทต่อแห่ง เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเศรษฐกิจเกษตรกรรม ในระดับพื้นที่ ยงยุทธ ขำสี (2566) ระบุว่า การเมืองรากหญ้าที่เข้มแข็งของ อำเภอละแม ส่งผลโดยตรงต่อการกำหนดทิศทางการศึกษาและจิตสำนึกรักบ้านเกิด ซึ่งการันตีคุณภาพด้วยรางวัลระดับชาติผ่านความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นและสถาบันการศึกษา สอดคล้องกับ อัครพนธ์ เนื้อไม้หอม (2566) และ ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี (2567) ที่ตอกย้ำให้เห็นว่า กระบวนการมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น อาทิ การจัดการน้ำของ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควาวัด และสวัสดิการกลุ่มเปราะบาง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดการพึ่งพาส่วนกลาง ข้อมูลเหล่านี้เชื่อมโยงกับทฤษฎี ระบบของ David Easton (1965) และนิเวศวิทยาทางการเมืองของ Fred W. Riggs (1964) ในมิติการจัดการความต้องการจากสภาพแวดล้อมและการกระจายอำนาจสู่หน่วยปฏิบัติการ อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ นิยามนโยบายสาธารณะของ Thomas R. Dye (2017) ที่รัฐเลือกกระทำเพื่อตอบสนองปัญหา และแนวคิด ความเข้มแข็งของสถาบันทางการเมืองของ Samuel P. Huntington (1968) ในการปรับตัวต่อแรงกดดันทางสังคม การศึกษาปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจตามแนวทางของ Benedict Anderson (1983) และพฤติกรรมทางการเมืองของ Sidney Verba (1967) ซึ่งช่วยให้เห็นเครือข่ายอุปถัมภ์และการต่อรองผลประโยชน์ในพื้นที่เกษตรกรรมอย่างลึกซึ้ง ขณะที่ทัศนะของ Theda Skocpol (1979) มุ่งตรวจสอบความเป็นอิสระของรัฐผ่านโครงการให้บริการสาธารณะเพื่อเชื่อมโยงความต้องการสู่ผลผลิตทางนโยบายนั้น ซึ่งในท้ายที่สุดข้อมูลทั้งหมดจะถูกจัดหมวดหมู่ตามแนวทางของ Peter A. Hall (1986) ใน 3 ประเด็นหลัก ก็คือ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ บทบาทของชนชั้นนำ และการเชื่อมโยงการเมืองเข้ากับบริบทเศรษฐกิจสังคมของชุมชน เพื่อ ยืนยันขีดความสามารถในการจัดการตนเองของ อำเภอละแม ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการอธิบายเชิงเหตุผลผ่านการแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างชัดเจน โดยเริ่มจากปัจจัยบริบทแวดล้อมที่กำหนดตัวแสดงทางการเมืองทั้งในและนอกระบบให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ ทั้งในมิติการตัดสินใจ ยุทธศาสตร์และการมีส่วนร่วมของประชาชน นำไปสู่ผลลัพธ์เชิงนโยบายที่จับต้องได้และสร้างผลกระทบต่อธรรมาภิบาลในภาพรวม อีกทั้ง ยังมีกลไกปัจจัยป้อนกลับที่ย้อนกลับไปปรับปรุงประสิทธิภาพของปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจและกระบวนการทำงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับความเข้มแข็งของประชาธิปไตยฐานรากให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืนตามลำดับ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : คณะวิจัย (2569).

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. **ระเบียบวิธีวิจัยและจริยธรรมการวิจัย** คณะผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทำความเข้าใจปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 แห่งของ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ซึ่งเน้นให้ความสำคัญกับจริยธรรมการวิจัยผ่านการทำบันทึกข้อตกลงและขอความยินยอมโดยได้รับการบอกแจ้งจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคน คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลเป็นความลับและจัดเก็บในระบบที่มีความปลอดภัยสูง เพื่อป้องกันผลกระทบเชิงลบต่อสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลและหน่วยงานต้นสังกัด อีกทั้ง ยังยึดถือหลักความเป็นอิสระทางวิชาการและปราศจากอคติในการเข้าถึงข้อมูลพื้นที่ เพื่อให้กระบวนการศึกษามีความโปร่งใสและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เข้าร่วมวิจัยทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัดตามหลักมาตรฐานสากล

2. **การเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญและรายละเอียดกลุ่มตัวอย่าง** ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเพื่อให้ได้ตัวแทนที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นการเมืองและการกำหนดนโยบาย ซึ่งประกอบด้วย (1) ขนชั้นนำทางการเมืองท้องถิ่น จำนวน 10 คน ซึ่งรวมถึงคณะผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. (2) ข้าราชการส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทกำหนดนโยบาย จำนวน 10 คน และ (3) ภาคประชาสังคมและผู้นำชุมชนในเขต อำเภอละแม จำนวน 10 คน การเลือกกลุ่มเป้าหมายในสัดส่วนที่ชัดเจนเช่นนี้ช่วยให้ได้ข้อมูลรอบด้านสะท้อนถึงการต่อรองผลประโยชน์ เครือข่าย

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภาคิน คำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

อุปถัมภ์ และพฤติกรรมมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Sidney Verba (1967) ที่มุ่งเป้าวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลสำคัญที่มีบทบาทกำหนดทิศทางบริการสาธารณะในพื้นที่

3. เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพและการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งคณะผู้วิจัยได้พัฒนา “แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง” ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 3 คน เครื่องมือดังกล่าวครอบคลุมประเด็นเรื่องแรงจูงใจในการกำหนดนโยบายความสัมพันธ์เชิงอำนาจ และผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรมและท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ข้อมูลของแต่ละคน เป็นเวลาประมาณ 60 และไม่เกิน 90 นาที พร้อมบันทึกเสียงและถอดความแบบคำต่อคำ (Verbatim Transcription) เพื่อให้ข้อมูลที่รวบรวมได้สะท้อนความเป็นจริงเชิงรุกและเจาะลึกถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนภายใน อำเภอละแม ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบระเบียบ

4. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี ซึ่งคณะผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลทฤษฎี โดยเน้นหนักถึง การวิเคราะห์แผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณปี พ.ศ. 2568 ของ อบท. 5 แห่งในอำเภอละแม ซึ่งมีงบประมาณรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 40-70 ล้านบาท ต่อแห่ง ต่อปี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามแนวทางของ Theda Skocpol (1979) เพื่อให้ความสำคัญกับโครงสร้างอำนาจฐานตัวแสดงที่เป็นอิสระ คณะผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบเอกสารโครงการการให้บริการสาธารณะ ทั้งทางด้านการบริหารจัดการน้ำ ขยะ และสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อเชื่อมโยงการแปลงความต้องการสู่ผลผลิตทางนโยบายตามกรอบระบบการเมือง ซึ่งช่วยให้เห็นการกระจายทรัพยากรที่ยึดโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและฐานเศรษฐกิจสวนทุเรียนและมังคุดอย่างชัดเจน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการตีความ ซึ่งกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์ประเด็นหลัก (Thematic Analysis) เพื่อได้ตกผลึกองค์ความรู้ผ่านแนวทางสถาบันนิยมเชิงโครงสร้างของ Peter A. Hall (1986) คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ถอดความได้ออกเป็น 3 ด้านหลัก ได้แก่ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกลุ่ม บทบาทความเป็นผู้นำในการตัดสินใจ และความเชื่อมโยงกับฐานเศรษฐกิจสังคมของ อำเภอละแม จังหวัดชุมพร โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และเส้นทางของนโยบายว่า ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มชนชั้นนำและข้าราชการ แบบไหน อย่างไร เพื่ออธิบายผลการเจรจาต่อรองทั้งในและนอกรอบ ที่ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อระดับธรรมาภิบาลท้องถิ่นและเสถียรภาพของการจัดการนโยบายในพื้นที่

6. การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าเพื่อความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป่าหมายเพื่อให้เกิดความถูกต้องและลดอคติจากการตีความส่วนบุคคล คณะผู้วิจัยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ตามแนวทางของ Benedict Anderson (1983) โดยการเปรียบเทียบข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่ คำสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สถิติงบประมาณและการเงิน และข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์จากการลงพื้นที่สำรวจจริง อาทิ การพัฒนาผังเมืองและการบริการสาธารณะ หากข้อมูลไม่สอดคล้องกัน คณะผู้วิจัยได้กลับไปทบทวน

Citation : Nuplord, A., & Dumphupha. P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

และทำการเก็บข้อมูลการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อยืนยันข้อสรุปให้ชัดเจนที่สุด วิธีการนี้ช่วยให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือและสามารถยืนยันได้ว่า กระบวนการกำหนดนโยบายที่ อบท. จัดการเองนั้นสามารถตอบโจทย์ความต้องการภาคประชาชนในกลุ่มเปราะบางได้จริง

7. ขอบเขตการศึกษาวิจัยและนิยามพื้นที่ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่งในอำเภอละแม” ซึ่งในการวิจัยนี้กำหนดขอบเขตเป็น 4 ด้านหลัก เพื่อให้เกิดความรัดกุมเชิงวิชาการ ได้แก่ (1) ด้านเนื้อหา ซึ่งมุ่งวิเคราะห์พลวัตการเมืองและบทบาทชนชั้นนำในการต่อรองผลประโยชน์ (2) ด้านพื้นที่ ซึ่งศึกษาผ่าน 5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอละแม หรือที่เรียกว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่งในอำเภอละแม” (3) ด้านประชากร ซึ่งเป็นกลุ่ม ผู้นำการเมือง ข้าราชการ และภาคประชาสังคม ที่รับผิดชอบทำแผนยุทธศาสตร์ และ (4) ด้านระยะเวลาดำเนินการ ซึ่งครอบคลุมงบประมาณปี 2568 ระหว่างเดือน ตุลาคม 2567 ถึงเดือน กันยายน 2568 การกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนนี้จะนำไปสู่การถอดบทเรียนรูปแบบการจัดการตนเองเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่ออัตลักษณ์และความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาด้านการเมืองและพลวัตทางการเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของท้องถิ่น

1.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายอำนาจและการจัดสรรทรัพยากรท้องถิ่น

กระบวนการกำหนดนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม ในช่วงปีงบประมาณ 2568 ได้สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างการเมืองเรื่องการจัดสรรที่ชัดเจน โดยพบว่า การตัดสินใจเชิงนโยบายไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการทางเทคนิคบริหารจัดการ แต่เป็นผลผลิตจากการต่อรองระหว่างกลุ่มทุนเกษตรกรรมสมัยใหม่และเครือข่ายผู้นำดั้งเดิม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางการงบประมาณเพื่อเอื้อต่อโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนระบบเศรษฐกิจฐานใหม่และมั่นคงในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ โดยพลวัตดังกล่าวส่งผลให้เกิดการคานอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายสภาท้องถิ่น โดยเฉพาะในช่วงการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2568 ที่พบว่า มีการใช้อำนาจเชิงสถาบันในการตรวจสอบและถ่วงดุล เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มผลประโยชน์ระดับรากหญ้าที่เข้ามามีบทบาทผ่านระบบอุปถัมภ์ใหม่ที่เน้นนโยบายกินได้ ทำให้ภาพลักษณ์ของความเป็น “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่งในอำเภอละแม” เปลี่ยนรูปแบบจากการปกครองแบบสั่งการเป็นการปกครองแบบขอความร่วมมือและการต่อรองกันมากขึ้นตามลำดับ

1.2 ความตื่นตัวทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับหมู่บ้าน

ประชาชนในอำเภอละแมมีความตื่นตัวทางการเมืองสูง โดยแสดงเจตจำนงผ่านกระบวนการประชาคมเพื่อบรรจุโครงการในแผนพัฒนาปี 2568 ซึ่งปัจจัยด้านความสามารถของผู้บริหารเป็นเงื่อนไข

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภาคิน คำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.

<https://doi.org/10.65205/jlgsrru.2026.e300263>

สำคัญที่ประชาชนใช้ตัดสินใจสนับสนุนหรือคัดค้านนโยบาย ส่งผลให้เกิดภาวะประชาธิปไตยแบบปรีชาหาหรือที่เข้มข้นในพื้นที่ อบต.ทุ่งหลวง และ อบต.ละแม นอกจากนี้ยังสะท้อนผ่านกระแสเรียกร้องในการยกฐานะ อบต.สวนแตง เป็นเทศบาลตำบล เพื่อยกระดับบริการสาธารณะให้รองรับความเป็นเมืองที่ซับซ้อนขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2568 พบความพร้อมทั้งมิติโครงสร้างองค์กรและรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเมือง ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการเปลี่ยนผ่านจากการจัดการแบบชนบทดั้งเดิมไปสู่การบริหารแบบเมืองที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ผลกระทบของการเมืองระดับชาติและการเลือกตั้งท้องถิ่นต่อทิศทางนโยบาย

ทิศทางการกำหนดนโยบายใน ปีงบประมาณ 2568 ของ อำเภอละแม ได้รับอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญจากการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สนามการเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่นทั่วประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2568 ส่งผลให้ผู้บริหารในพื้นที่เร่งผลักดันนโยบายเชิงสัญลักษณ์ที่มีผลต่อคะแนนนิยม อาทิ นโยบายสวัสดิการสังคมและโครงสร้างพื้นฐานเร่งด่วน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและเพื่อรักษาฐานเสียงเดิมไว้ท่ามกลางการแข่งขันที่สูงขึ้น โดยความพยายามในการสร้างนวัตกรรมนโยบายของท้องถิ่นใน อำเภอละแม อาทิ การจัดการขยะชุมชนและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการปรับตัวตามกระแสการกระจายอำนาจ และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมืองในระดับประเทศ โดยการนำนวัตกรรมมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารนโยบายต่อสาธารณะ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ความเป็นผู้นำรุ่นใหม่ที่ทันสมัยขึ้น

1.4 บทบาทของข้าราชการประจำในฐานะผู้ขับเคลื่อนนโยบายภายใต้แรงกดดันทางการเมือง

ในปีงบประมาณ 2568 ข้าราชการท้องถิ่นในอำเภอละแมเผชิญบทบาทที่ซับซ้อนระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและการประสานประโยชน์ทางการเมือง โดยความสำเร็จของนโยบายขึ้นอยู่กับความสามารถในการแปลเจตจำนงทางการเมืองให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568 ซึ่งบีบให้เจ้าหน้าที่ต้องเร่งพัฒนาทักษะเชิงรุก ทว่าปัญหาขาดแคลนบุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในบางองค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายซับซ้อน อาทิ การจัดการภัยพิบัติและการผังเมือง ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณในช่วงไตรมาสที่ 2 และ 3 ล่าช้า การแก้ไขจึงจำเป็นต้องพึ่งพานโยบายบริหารงานบุคคลที่เน้นระบบคุณธรรมและการพัฒนาสมรรถนะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เท่าทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของฝ่ายการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ปัจจัยกำหนดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับพื้นที่

ความสำเร็จของนโยบายสาธารณะในอำเภอละแมตลอดปีงบประมาณ 2568 พบว่า นโยบายที่ได้รับการร่วมมือสูงสุดคือโครงการที่ยึดโยงกับอัตลักษณ์และทุนทางสังคมเดิม อาทิ ตลาดชุมชนใต้เคี่ยมและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการผนวกรวมอำนาจบริหารเข้ากับพลังวิสาหกิจชุมชนและผู้นำธรรมชาติ ส่งผลให้เกิดการยอมรับและลดแรงต้านทางการเมืองจากกลุ่มเห็นต่าง ในทางตรงข้าม นโยบายที่

เน้นเพียงโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่โดยขาดความชัดเจนมักถูกตรวจสอบอย่างหนัก ทั้งนี้ ปัจจัยด้านความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลผ่านช่องทางดิจิทัลในปี 2568 ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดความขัดแย้งและส่งเสริมให้กระบวนการนโยบายเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะตามหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ผลการศึกษาศถานการณ์และพลวัตทางการเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของท้องถิ่น สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแทนชนชั้นนำทางการเมืองท้องถิ่นในตำแหน่ง “นายก อบท.”

“...การตัดสินใจเรื่องงบประมาณปี 2568 ไม่ใช่แค่การจัดสรรตัวเลข แต่เป็นการบริหารความคาดหวังของประชาชนควบคู่ไปกับการรักษาฐานเสียงในช่วงก่อนเลือกตั้ง เราจำเป็นต้องผลักดันโครงการที่เห็นผลสัมฤทธิ์เร็วอย่างโครงสร้างพื้นฐานและสวัสดิการ เพื่อแสดงศักยภาพให้เห็นว่า ผู้นำท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย...”

— (สมศักดิ์ รักละเม (นามสมมติ), นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2569)

2. ตัวแทนข้าราชการประจำท้องถิ่นในตำแหน่ง “ปลัด อบท.”

“...การทำงานภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับใหม่ในปี 2568 สร้างความท้าทายอย่างมาก เพราะข้าราชการต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแปลเจตจำนงทางการเมืองให้สอดคล้องกับข้อกฎหมายที่เข้มงวด ท่ามกลางภาวะขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน ผมพยายามรักษาสมดุลระหว่างการตอบสนองนโยบายเร่งด่วนของฝ่ายการเมืองกับการยึดมั่นในระบบคุณธรรมและการเบิกจ่ายงบประมาณให้โปร่งใสตรวจสอบได้มากที่สุด...”

— (ดวงใจ มีวินัย (นามสมมติ), ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล, **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2569)

3. ตัวแทนภาคประชาสังคมในตำแหน่ง “ผู้นำชุมชน”

“...ชาวบ้านใน อำเภอละแม ปัจจุบันมีความตื่นตัวสูงมาก เราไม่ยอมรับการสั่งการจากบนลงล่างเหมือนในอดีตอีกต่อไป กระบวนการประชาคมต้องเปิดพื้นที่ให้เรามีส่วนร่วมในการบรรจุโครงการลงแผนพัฒนาจริง ๆ ไม่ใช่แค่พิธีกรรม ความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลผ่านดิจิทัลในปีนี้เป็นเครื่องมือพิสูจน์ว่านโยบายใดทำเพื่อประโยชน์ของพวกเรา หรือทำเพื่อประโยชน์ของกลุ่มอำนาจเดิม ซึ่งเราพร้อมจะตรวจสอบทุกโครงการอย่างใกล้ชิด...”

— (กำพล พลังสังคม (นามสมมติ), ประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน, **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2569)

2. ผลการศึกษาการจัดบริการสาธารณะและการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

2.1 การยกระดับสวัสดิการกลุ่มเปราะบางผ่านกลไกงบประมาณท้องถิ่น

การดำเนินนโยบายของ อปท. ใน ปีงบประมาณ 2568 สะท้อนความพยายามของท้องถิ่นในอำเภอละแม ในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและผู้พิการผ่านฐานข้อมูลดิจิทัล เพื่อความรวดเร็วและทั่วถึงท่ามกลางข้อจำกัดด้านงบประมาณอุดหนุน กระบวนการนี้ยังบูรณาการงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนจากการสงเคราะห์สู่การสร้างสิทธิสวัสดิการท้องถิ่นในระยะยาว นโยบายดังกล่าวยังช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมให้แก่กลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้ความสำเร็จในปี พ.ศ. 2568 นี้ กลายเป็นต้นแบบให้แก่พื้นที่อื่นในจังหวัดชุมพรในการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนผ่านการจัดการตนเองของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.2 นวัตกรรมการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับ ปีงบประมาณ 2568 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม ได้ผลักดันนโยบายการจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยมีการนำนวัตกรรมจากขยะและการคัดแยกขยะต้นทางมาเป็นยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน ซึ่งเห็นผลลัพธ์เชิงประจักษ์จากการที่ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอละแม และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง ได้รับรางวัลระดับประเทศด้านการจัดการขยะ ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนผ่านกระบวนการเรียนรู้และนโยบายสาธารณะที่มีส่วนร่วม โดยนโยบายนี้ยังส่งผลเชื่อมโยงไปถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากความสะอาดและทัศนียภาพที่สวยงามเป็นต้นทุนสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยในปี พ.ศ. 2568 พบว่า มีการบรรจุโครงการสร้างเตาเผาขยะไร้มลพิษและการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ซึ่งเป็นการตอบโจทยความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญ

2.3 การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากผ่านเครือข่ายความร่วมมือและตลาดชุมชน

นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนผ่าน “ตลาดชุมชนได้เคียง” และ “กลุ่มเกษตรกรทำสวนทุ้งควัด” ใน ปีงบประมาณ 2568 เป็นกลไกสำคัญในการสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่ประชาชน โดยองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนในการจัดหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ซึ่งส่งผลให้รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรในพื้นที่เพิ่มสูงขึ้นแม้จะเผชิญกับความผันผวนของราคาสินค้าผลผลิตทางการเกษตรในตลาดโลกก็ตาม ซึ่งเครือข่ายความร่วมมือเหล่านี้ยังแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของต้นทุนทางสังคม ในอำเภอละแม ที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากรระหว่างกลุ่มแต่ละอาชีพ โดยได้รับการสนับสนุนด้านนโยบายจากท้องถิ่นในการขยายช่องทางตลาดสู่ระบบออนไลน์และการเชื่อมโยงกับธุรกิจท่องเที่ยว ทำให้เศรษฐกิจท้องถิ่นในช่วงปี พ.ศ. 2567 ถึง 2568 ที่มีความยืดหยุ่น และสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นการเติบโตจากฐานรากสู่ระดับประเทศ

Citation : Nuplord, A., & Dumphupha. P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

2.4 การจัดการทรัพยากรน้ำและระบบสาธารณูปโภคเพื่อการเกษตรกรรม

ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมซึ่งเป็นประเด็นการเมืองสำคัญใน อำเภอละแม ซึ่งในปีงบประมาณ 2568 ทั้ง 5 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้บรรจุโครงการบริหารจัดการน้ำไว้เป็นลำดับต้น โดยเฉพาะการขุดลอกคลองและระบบประปาในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควัววัด และ องค์การบริหารส่วนตำบลละแม เพื่อรองรับการขยายตัวของภาคเกษตรกรรม ผ่านการใช้งบประมาณสะสมและงบอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อเร่งรัดให้ทันฤดูกาลผลิต การจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพนี้ช่วยลดความขัดแย้งในชุมชนและสร้างความพึงพอใจแก่เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนและมังคุดซึ่งเป็นฐานเสี่ยงหลัก โดยมีการนำระบบเซนเซอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ติดตามระดับน้ำและแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า ถือเป็นการยกระดับสู่การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ชาญฉลาด ที่สามารถจัดการวิกฤตทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและทันท่วงที่

2.5 ประสิทธิภาพของการอำนวยความสะดวกและงานบริการประชาชน

ข้อมูลเอกสารของท้องถิ่นนั้น ในภาพรวมด้านความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม ซึ่งช่วง ปีงบประมาณ 2568 พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” โดยเฉพาะการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็วและลดขั้นตอนการติดต่อราชการผ่านระบบการบริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และแอปพลิเคชันแจ้งเหตุขัดข้อง ซึ่งช่วยสร้างความโปร่งใสและลดโอกาสในการเลือกปฏิบัติหรือการทุจริตในงานบริการสาธารณะที่เคยเป็นประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ในอดีต โดยการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและเครื่องมือในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนเมืองใน อำเภอละแม ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้การจัดบริการสาธารณะมีความต่อเนื่องและครอบคลุมทุกพื้นที่หมู่บ้าน ความเป็นอิสระทางการตัดสินใจของท้องถิ่นภายใต้วัฒนธรรมการเมืองเฉพาะถิ่นของ อำเภอละแม ได้ช่วยให้การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า อาทิ การซ่อมแซมถนนชำรุดและการจัดการแสงสว่างในที่สาธารณะ สามารถดำเนินการได้ทันทีตามข้อเรียกร้องของประชาชนโดยไม่ต้องรอกกระบวนการสั่งการที่ยืดเยื้อจากส่วนกลาง

ทั้งนี้ ผลการศึกษาการจัดบริการสาธารณะและการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยซึ่งเกิดจากการสุ่ม ดังนี้

1. ตัวแทนข้าราชการประจำท้องถิ่นในตำแหน่ง “หัวหน้าส่วนนโยบายและแผน”

“...การยกระดับบริการสาธารณะด้วยระบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จและเทคโนโลยีดิจิทัลในปี 2568 ไม่เพียงช่วยลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก แต่ยังสร้างความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้จริง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นท้องถิ่นอัจฉริยะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม...”

— (วิชัย ใจบริการ (นามสมมติ), หัวหน้าส่วนนโยบายและแผน, **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2569)

2. ตัวแทนภาคประชาสังคมในตำแหน่ง “ประธานกลุ่มเกษตรกร”

“...โครงการบริหารจัดการน้ำที่นำเทคโนโลยีเซนเซอร์มาใช้ ช่วยลดความกังวลเรื่องภัยแล้งของเกษตรกรสวนทุเรียนและมังคุดได้มาก ทำให้เรามั่นใจว่าทรัพยากรจะถูกจัดสรรอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ ซึ่งนับเป็นก้าวสำคัญของการจัดการตนเองที่ท้องถิ่นใส่ใจแก้ไขปัญหาตรงจุดและยั่งยืนมากกว่าที่เคยเป็นมา...”

— (สมร ผลไม้หวาน (นามสมมติ), ประธานกลุ่มเกษตรกรชาวสวนผลไม้, สัมภาษณ์; เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2569)

3. ผลการศึกษารูปแบบธรรมาภิบาลและการตรวจสอบความโปร่งใสในกระบวนการนโยบาย

(1) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานหรือ “ไอทีเอ” ประจำปี พ.ศ. 2568 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม ทุกแห่งมีการยกระดับมาตรฐานการทำงานตามตัวชี้วัดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส หรือ “ไอทีเอ” ในช่วง ปีงบประมาณ 2568 อย่างเคร่งครัด โดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตและรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนว่าการใช้งบประมาณจากภาษีท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและปราศจากการหาผลประโยชน์ทับซ้อนของฝ่ายการเมือง ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ของท้องถิ่นในปีนี้มี ความชัดเจนและเข้าถึงง่ายมากขึ้น โดยเฉพาะข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างโครงการขนาดใหญ่ที่ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบสถานะได้แบบปัจจุบัน ขณะนั้น อีกทั้ง ความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับการลดเรื่องร้องเรียนและการสร้างบรรยากาศทางการเมืองที่สร้างสรรค์ใน อำเภอละแม ทำให้เกิดความชอบธรรมในการบริหารงาน ที่เข้มแข็งขึ้นกว่าช่วงปีที่ผ่านมา

(2) กระบวนการตรวจสอบและการถ่วงดุลอำนาจของภาคประชาชน

ความถูกต้องของข้อมูลเชิงนโยบายใน ปีงบประมาณ 2568 โดยเปรียบเทียบระหว่าง แผนพัฒนาท้องถิ่น ผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจริง และข้อมูลให้สัมภาษณ์ของภาคประชาสังคม พบว่า โครงการส่วนใหญ่ถูกดำเนินการตรงตามวัตถุประสงค์ แต่ยังคงมีความท้าทายในประเด็นความคุ้มค่าของบางโครงการที่เกิดจากแรงกดดันทางการเมืองเฉพาะหน้า ซึ่งต้องการการตรวจสอบที่เข้มข้นขึ้นจากสภาท้องถิ่น ในส่วนของภาคประชาชนใน อำเภอละแม ซึ่งเริ่มใช้สิทธิในการตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่นผ่านกลไกสภาประชาชน และการสื่อสารผ่านกลุ่มไลน์หมู่บ้าน ซึ่งเป็นรูปแบบการตรวจสอบโดยอ้อมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักการเมืองท้องถิ่นในระดับ “สูงมาก” ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการตรวจสอบที่เข้มแข็งจากฐานรากนี้เองที่เป็นตัวแปรสำคัญในการป้องกันการทุจริตเชิงนโยบาย และช่วยให้การกำหนดนโยบายสาธารณะของ อำเภอละแม ในช่วงปี พ.ศ. 2568 มีความโปร่งใสและตอบโต้ภัยความต้องการที่แท้จริงของชุมชนและประชาชนมากขึ้น

(3) การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการรับสินบนและการประพดมิชอบ

แผนป้องกันการทุจริตและประพดมิชอบ ปีงบประมาณ 2568 พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม มีการจัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงการรับสินบนอย่างละเอียดในภารกิจที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ การออกใบอนุญาตก่อสร้างและการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุทางการเกษตร โดยกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่ชัดเจนตามแนวทางของสำนักงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และนโยบาย “No Gift Policy” ที่ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ มาตรการเหล่านี้มิได้เป็นเพียงการปฏิบัติตามกฎหมาย แต่สะท้อนถึงเจตจำนงทางการเมืองของผู้บริหารที่มุ่งมั่นสร้างองค์กรให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ทนต่อการทุจริตในปี พ.ศ. 2568 ได้ช่วยลดความเสียหายจากการรั่วไหลของงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ท้องถิ่นมีทรัพยากรคงเหลือเพียงพอสำหรับนำไปพัฒนาโครงการสวัสดิการสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อำเภอละแมได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

(4) การสร้างความโปร่งใสผ่านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาสังคม

ในปีงบประมาณ 2568 อำเภอละแมโดดเด่นด้วยการดึงเครือข่ายผู้นำชุมชนและอาสาสมัครเข้าสู่กลไกตรวจสอบและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ครอบคลุมระดับหมู่บ้านเพื่อสร้างความโปร่งใสและลดช่องว่างการเข้าถึงข้อมูลงบประมาณ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบของโครงการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความยั่งยืนของนโยบาย ผลสัมฤทธิ์นี้สะท้อนว่าละแมได้ยกระดับสู่การเป็นท้องถิ่นโปร่งใสที่มีฐานอำนาจจากความศรัทธาและความร่วมมือของทุกภาคส่วนภายใต้ระบอบประชาธิปไตยระดับพื้นที่อย่างแท้จริง

(5) บทสรุปของธรรมาภิบาลท้องถิ่นต่อเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนา

เสถียรภาพทางการเมืองของท้องถิ่นในอำเภอละแมตลอดปีงบประมาณ 2568 มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการรักษามาตรฐานธรรมาภิบาลและการตอบสนองต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างทันท่วงที โดยนโยบายที่ผ่านการกลั่นกรองจากความต้องการที่แท้จริงไม่เพียงช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต แต่ยังสร้างฐานอำนาจที่ยั่งยืนให้แก่ผู้นำท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ในการสร้างความเปลี่ยนแปลง กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะในปีนี้เป็นภาพสะท้อนของการเติบโตทางการเมืองระดับพื้นที่ที่ก้าวพ้นจากการครอบงำโดยส่วนกลาง ไปสู่การสร้างพื้นที่แห่งความร่วมมือที่เน้นผลประโยชน์ของคนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยใช้กลไกการตรวจสอบและความโปร่งใสเป็นเครื่องมือปกป้องความชอบธรรม ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาอำเภอละแม จังหวัดชุมพร ให้มีความเข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างยั่งยืนในอนาคต

ทั้งนี้ ผลการศึกษารูปแบบธรรมาภิบาลและการตรวจสอบความโปร่งใสในกระบวนการนโยบายสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างการวิจัยซึ่งเกิดจากการสุ่ม ดังนี้

1. ตัวแทนชนชั้นนำทางการเมืองท้องถิ่นในตำแหน่ง “สมาชิกสภา อบท.”

“...การยกระดับมาตรฐาน ITA ในปี 2568 ไม่ใช่แค่การทำเอกสารตามระเบียบ แต่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนเห็นว่าภาษีของเขาถูกใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด เพื่อให้เกิดความชอบธรรมในการบริหารงานท่ามกลางการตรวจสอบที่เข้มข้นจากคนในพื้นที่...”

— (สมคิด โปร่งใส (นามสมมติ), สมาชิกสภา อบท., **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2569)

2. ตัวแทนข้าราชการประจำท้องถิ่นในตำแหน่ง “เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน”

“...การประกาศนโยบาย No Gift Policy และการประเมินความเสี่ยงอย่างละเอียดในงานจัดซื้อจัดจ้าง เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยลดการรั่วไหลของงบประมาณ ทำให้เรามีทรัพยากรเหลือเพียงพอสำหรับไปพัฒนาโครงการสวัสดิการสังคมให้เข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมยิ่งขึ้น...”

— (กัลยา ยึดมั่น (นามสมมติ), เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน, **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2569)

3. ตัวแทนภาคประชาสังคมในตำแหน่ง “กรรมการสภาประชาชน”

“...ปัจจุบันเราใช้กลุ่มไลน์หมู่บ้านและสภาประชาชนเป็นช่องทางหลักในการตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่น ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของนักการเมืองระดับสูงมาก เพราะการมีส่วนร่วมตั้งแต่นำจนถึงปลายน้ำช่วยให้โครงการนโยบายต่าง ๆ ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงของชุมชนอย่างโปร่งใส...”

— (บุญมี ตรวจสอบ (นามสมมติ), กรรมการสภาประชาชน, **สัมภาษณ์**; เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2569)

ดังนั้น (1) บทบาทของชนชั้นนำทางการเมืองและข้าราชการในอำเภอละแม ช่วงปีงบประมาณ 2568 มีความซับซ้อนโดย “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่ง ในอำเภอละแม” เปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการสู่ “ผู้กำหนดวาระทางนโยบาย” ที่ยึดโยงกับการรักษาฐานเสียงและสนับสนุนเศรษฐกิจเกษตรกรรมสมัยใหม่ อาทิ สวนทุเรียนและมังคุด ผ่านกลไกการต่อรองเพื่อสร้างความชอบธรรมทางการเมือง ขณะที่ข้าราชการประจำทำหน้าที่เป็น “ผู้กลั่นกรองเทคนิค” เพื่อแปลเจตจำนงทางการเมืองให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ทิศทางนโยบายจึงเป็นผลผลิตจากการประสานประโยชน์ระหว่างฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำที่มุ่งวางรากฐานการบริหารจัดการท้องถิ่นอัจฉริยะ (2) การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ยกระดับสู่สภาวะ “ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ” ผ่านกลุ่มไลน์หมู่บ้านและสภาประชาชน เปลี่ยนจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ส่วนบุคคลสู่ “นโยบายสวัสดิการถ้วนหน้า” และการดูแลกลุ่มเปราะบางด้วยระบบดิจิทัล ส่งผลให้ภาคประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการและมีส่วนร่วมตรวจสอบอย่างเข้มข้น และ (3) ความเชื่อมโยงระหว่างฐานเศรษฐกิจสังคมกับพลวัตการกำหนดนโยบายพบว่ามีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของจังหวัดชุมพรอย่างโดดเด่น โดยเฉพาะการบูรณาการงบประมาณเพื่อจัดการน้ำเชิงยุทธศาสตร์และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผ่าน “ตลาดใต้เคี่ยม” ซึ่งเป็นการนำทุนทางสังคมมาสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก ช่วยให้ท้องถิ่นมีความยืดหยุ่นต่อความ

Citation : Nuplord, A., & Dumphupa. P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

พัฒนาของโลกและสร้างรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการตรวจสอบอย่างเป็น
รูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้นในปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การอภิปรายผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า พลวัตของกระบวนการนโยบายสาธารณะใน อำเภอละแม ซึ่งมีความสอดคล้องอย่างมีนัยสำคัญกับทฤษฎีระบบของ David Easton (1965) โดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจเกษตรกรรมเป็นตัวกำหนดการจัดสรรงบประมาณ ขณะที่บริบทการทำงานของข้าราชการภายใต้แรงกดดันทางการเมืองสะท้อนนิเวศวิทยาทางการเมืองของ Fred W. Riggs (1964) ที่โครงสร้างทางสังคมหล่อหลอมพฤติกรรมราชการอย่างแยกไม่ออก เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ Hadpakdee (2025) ที่เน้นความสมดุลระหว่างการกระจายอำนาจและการป้องกันคอร์รัปชัน ถึงแม้ว่าผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนแนวคิดดังกล่าว แต่กลับพบความต่างในมิติที่อำเภอละแมได้ยกระดับสู่ “ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ” ผ่านกลไกดิจิทัล ซึ่งเป็นประเด็นที่ก้าวหน้ากว่างานวิจัยของ Moratsateain (2024) ที่มุ่งเน้นเพียงบทบาทพรรคการเมืองในฐานะเครื่องมือขับเคลื่อนฐานเสียง อีกทั้ง ผลการศึกษาเรื่องความสำเร็จของโครงการตลาดชุมชนยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทูภา (2565) และ วิระสิทธิ์ สิทธิไตรย์ (2565) ที่ยืนยันว่า การกระจายอำนาจที่ยึดโยงกับอัตลักษณ์ท้องถิ่น ช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้อย่างแท้จริง ทว่าผลการศึกษาพบความไม่สอดคล้องกับอุดมคติของ Peter A. Hall (1986) ในประเด็นการบูรณาการการเมืองกับเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากในทางปฏิบัติข้าราชการประจำยังคงเผชิญสถานะทับซ้อนระหว่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยกับความต้องการของฝ่ายบริหาร ซึ่งแตกต่างจากทัศนะของ Theda Skocpol (1979) ที่มองความเป็นอิสระของรัฐไว้อย่างเบ็ดเสร็จ เนื่องจากว่า ในพื้นที่ที่มีระบบอุปถัมภ์เข้มแข็ง ความเป็นอิสระของรัฐดังกล่าวทำได้ยากกว่าในระดับมหภาค ในขณะที่งานวิจัยของ Anayochukwu และ Ani (2021) ในประเทศไนจีเรียชี้ให้เห็นว่า การแทรกแซงทางการเมืองเป็นอุปสรรคต่ออิสระของท้องถิ่น แต่ผลการศึกษาครั้งนี้สะท้อนภาพที่แตกต่างออกไป โดยพบว่า อิทธิพลของชนชั้นนำทางการเมืองสามารถเปลี่ยนผ่านสู่การสร้างผลประโยชน์สาธารณะผ่านกลไกธรรมาภิบาล และการถอดบทเรียนเชิงยุทธศาสตร์ตามแนวทางของ Benedict Anderson (1983) ได้สำเร็จ ทั้งนี้ ความสำเร็จใน อำเภอละแม ที่ยังยุทธ ข้ามสี่ (2566) ระบุว่า เกิดจากจิตสำนึกรักบ้านเกิดนั้น ยังสามารถอธิบายเพิ่มเติมด้วยแนวคิดของ Samuel P. Huntington (1968) ในเรื่องการปรับตัวต่อแรงกดดันทางสังคมเพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเมือง เช่นว่า การอภิปรายเชิงวิพากษ์ในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า แม้นโยบายสาธารณะตามนิยามของ Thomas R. Dye (2017) จะถูกกำหนดโดยความต้องการของรัฐเพื่อแก้ปัญหา แต่ความสำเร็จที่แท้จริงในพื้นที่กลับขึ้นอยู่กับการประสานเจตจำนงทางการเมืองของผู้นำให้เข้ากับทุนทางสังคมเดิม ซึ่งเป็นปัจจัยท้าทายที่งานวิจัยก่อนหน้านี้ส่วนใหญ่มิได้ให้ความสำคัญอย่างลึกซึ้งเท่ากับผลการศึกษาในกรณีศึกษา อำเภอละแม ที่ซึ่งก้าวพ้นจากการจัดการแบบสั่งการไปสู่ความร่วมมือเชิงโครงสร้างอย่างเป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2568 นี้

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภาคิน คำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.
<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบพลวัตทางการเมืองและการกำหนดนโยบายสาธารณะของทั้งห้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอละแม จังหวัดชุมพร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ประเด็น	(1) อบต.ทุ่งควา	(2) อบต.สวนแดง	(3) อบต.ทุ่งหลวง	(4) อบต.ละแม	(5) ทต.ละแม
(1) ตัวแสดงหลักและปฏิสัมพันธ์เชิงอำนาจ	การเน้นกลุ่มเกษตรกรทำสวนและข้าราชการฝ่ายแผน ปฏิสัมพันธ์เป็นแบบหุ้นส่วนการพัฒนา	ผู้นำดั้งเดิมที่มีบารมีสูง ปฏิสัมพันธ์เป็นแบบอุปถัมภ์ที่ไว้วางใจ	เครือข่ายคนรุ่นใหม่และศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอละแม ปฏิสัมพันธ์เป็นแบบเครือข่ายองค์กรความรู้	ชนชั้นนำทางการเมืองสายธุรกิจ ปฏิสัมพันธ์เป็นแบบต่อรองเชิงโครงสร้าง	ฝ่ายบริหารและสภาที่เข้มแข็ง ปฏิสัมพันธ์เป็นแบบ ตรวจสอบและถ่วงดุล
(2) การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และส่วนร่วม	การเน้นการแลกเปลี่ยนทรัพยากรน้ำและงบประมาณเพื่อการพัฒนา	การรวมกลุ่มเพื่อเรียกร้องการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล	กระบวนการประชาคมที่เข้มข้น และได้รับรางวัลจัดการขยะระดับชาติ	การบริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และแอ็บ พลิกชั้น แจ้งเหตุ	การประเมินไอทีเอระดับสูงมาก และความโปร่งใสผ่านทางดิจิทัล
(3) ฐานเศรษฐกิจและพลวัตเชิงพื้นที่	เศรษฐกิจสวนทุเรียนและมังคุด ส่งผลให้งบประมาณลงสู่ระบบประปาหมู่บ้าน	สังคมเกษตรกึ่งเมือง การจัดสรรงบประมาณเน้นผังเมือง	บริบททุนทางสังคมสูง เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสิ่งแวดล้อม	พื้นที่เศรษฐกิจเชื่อมต่อ นโยบายเน้นการอำนวยความสะดวก	ความเป็นเมืองหนาแน่น เน้นการจัดสวัสดิการกลุ่มเป้าหมายเน้นกลุ่มเปราะบาง
(4) ความเป็นอิสระในการตัดสินใจ	การมีอิสระสูงในการเลือกโครงการแหล่งน้ำตามความเป็นของเกษตรกร	การถูกจำกัดด้วยระเบียบการขอยกฐานะองค์กร แต่มีความคล่องตัวสูง	การมีอิสระในการสร้างนวัตกรรมใหม่ร่วมกับภาคประชาสังคม	การมีความเป็นตัวของตัวเองในการจัดการพื้นที่เชิงพาณิชย์	การใช้ความเป็นอิสระภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการตรวจสอบ

ที่มา : คณะวิจัย (2569).

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร มิใช่เพียงเรื่องเทคนิคการบริหาร แต่เป็นผลผลิตจากการปะทะประสานเชิงอำนาจระหว่างชนชั้นนำ กลุ่มทุนเกษตรสมัยใหม่ และเครือข่ายภาคประชาสังคม ผ่านกลไกสภาประชาชนและช่องทางดิจิทัลที่ยกระดับสู่ประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ องค์ความรู้สำคัญคือการเปลี่ยนผ่านจากโครงสร้างอำนาจแบบสั่งการสู่ “การปกครองแบบหุ้นส่วน” ในพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีต้นทุนทางสังคมสูง จนสามารถจัดการตนเองและก้าวพ้นการครอบงำจากส่วนกลางได้อย่างเป็นรูปธรรม ความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรน้ำและขยะที่ได้รับรางวัลระดับประเทศสะท้อนขีดความสามารถในการสร้างอำนาจที่จับต้องได้ผ่านนโยบายสวัสดิการและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่ยึดโยงกับอัตลักษณ์สวนทุเรียนและมังคุดอย่างมีนัยสำคัญ งานวิจัยชิ้นนี้ได้สังเคราะห์หมโนทัศน์ “การจัดการตนเองเชิงยุทธศาสตร์บนพื้นฐานอัตลักษณ์เชิงพื้นที่” ซึ่งมุ่งปฏิรูปความสัมพันธ์ให้รัฐส่วนกลางเปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมเป็นผู้สนับสนุนนวัตกรรม โดยอาศัย 3 เสาหลัก คือ (1) การจัดการทรัพยากรที่ยึดโยงเศรษฐกิจชุมชน (2) ธรรมาภิบาลดิจิทัลที่ภาคประชาชนตรวจสอบได้ทันที และ (3) การพัฒนาทุนมนุษย์ที่สร้างจิตสำนึกรักถิ่นกำเนิดคู่ขนานกับสวัสดิการเชิงรุก มโนทัศน์นี้เน้นย้ำว่า

Citation : Nuplord, A., & Dumphupa. P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

การกระจายอำนาจที่แท้จริงต้องรวมถึงอำนาจตัดสินใจให้ออกแบบอนาคตตนเองผ่านกระบวนการต่อรองที่โปร่งใสภายใต้หลักนิติธรรม หากท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการในลักษณะ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพ จำนวน 5 แห่ง ในอำเภอละแม” ที่ประสานประโยชน์ระหว่างฝ่ายบริหาร สภา และประชาชนบนฐานข้อมูลความจริง จะส่งผลให้โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและความเข้มแข็งทางประชาธิปไตยของไทยเติบโตจากฐานรากสู่สากลอย่างมั่นคงและยั่งยืน พร้อมเผชิญความผันผวนของโลกได้อย่างมีเอกภาพในที่สุด

ภาพที่ 2 : แสดงองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้
ที่มา : คณะวิจัย (2569).

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้

การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกลางและนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการตัดสินใจเชิงพื้นที่ กล่าวคือ ความเป็นอิสระทางการตัดสินใจของท้องถิ่นใน อำเภอละแม มีความเข้มแข็ง แต่ยังประสบปัญหาความล่าช้าจากภาวะขาดแคลนบุคลากรเชี่ยวชาญในช่วงเวลา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งห้าองค์กร หรือทั้งห้าแห่งควรยกระดับจากศูนย์บริการเบ็ดเสร็จไปสู่การสร้างโครงข่ายข้อมูลอัจฉริยะร่วมกัน โดยเฉพาะข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรน้ำและระบบนิเวศเกษตร ในสวนทุเรียนและมังคุด เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณในอนาคตลดความซ้ำซ้อนและตั้งอยู่บนฐานข้อมูลจริง มากกว่าการใช้ดุลยพินิจเชิงการเมืองเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะช่วยสร้างความโปร่งใสและเพิ่มประสิทธิภาพการบริการสาธารณะในสภาวะจริงได้ดี

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภาคิน คำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.
<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

พลวัตความสัมพันธ์เชิงอำนาจหลังการขยายตัวของสังคมเมืองและการยกฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ เนื่องจากการวิจัยนี้พบแนวโน้มความต้องการของภาคประชาชนใน “องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง” ที่ต้องการยกฐานะเป็น “เทศบาลตำบลสวนแตง” ในการศึกษาวิจัยในอนาคตควรขยายขอบเขตไปสู่การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของตัวแสดงทางการเมือง เมื่อโครงสร้างองค์กรเปลี่ยนจากรูปแบบชนบท – องค์การบริหารส่วนตำบล – ไปสู่รูปแบบเมือง – เทศบาล – โดยมุ่งเน้นศึกษาว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางกฎหมายและการจัดสรรรายได้ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการลดลงหรือเพิ่มขึ้นของระบบอุปถัมภ์เชิงนโยบายอย่างไร ? รวมถึงการศึกษาทบทวนของคณกรุ่นใหม่ ในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นผ่านพื้นที่ดิจิทัลว่า จะสามารถคานอำนาจกับชนชั้นนำดั้งเดิมได้มากน้อยเพียงใดในระยะยาว ?

เอกสารอ้างอิง (References)

- ปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทุกา. (2565). *การกำหนดนโยบายสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคใต้*. สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ยงยุทธ ขำมสี. (2566). *ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของชุมชน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- วิระสิทธิ์ สิทธิไตรย์. (2565). *การจัดการตนเองและการปรับตัวเชิงนโยบายของท้องถิ่น*. สำนักพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า.
- ศุภชัย ศุภลักษณ์นารี. (2567). *การบริหารงบประมาณและนโยบายสวัสดิการสังคมของท้องถิ่นในอำเภอละแม*. มหาวิทยาลัยแม่โจ้-ชุมพร.
- อภิณพ หาดภักดี. (2568). การกระจายอำนาจและธรรมาภิบาลประชาธิปไตย: การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์สมัยใหม่*, 1(2), 38–48.
- อักรพนธ์ เนื้อไม้หอ. (2566). *กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- Anayochukwu, G. I., & Ani, V. A. (2021). Evaluation of local government administration and governance in Nigeria. *Local Administration Journal*, 14(4), 339–357.
- Anderson, B. (1983). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism*. Verso.
- Dye, T. R. (2017). *Understanding public policy* (15th ed.). Pearson.
- Easton, D. (1965). *A framework for political analysis*. Prentice-Hall.

Citation : Nuplord, A., & Dumphupa, P. (2026). The Policy-Making Process in Local Administrative Organizations: A Case

Study of Local Administrative Organizations in Lamae District, Chumphon Province. *Journal of Local Governance and Innovation*, 10(2), e300263. <https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>

Hall, P. A. (1986). *Governing the economy: The politics of state intervention in Britain and France*. Oxford University Press.

Huntington, S. P. (1968). *Political order in changing societies*. Yale University Press.

Moratsateain, W. (2024). Politics, governance, and local political party branches to influence the growth of Thailand. *Journal of Dhamma for Life*, 30(1), 127–141.

Riggs, F. W. (1964). *Administration in developing countries: The theory of prismatic society*. Houghton Mifflin.

Skocpol, T. (1979). *States and social revolutions: A comparative analysis of France, Russia and China*. Cambridge University Press.

Verba, S. (1967). Democratic participation. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 373, 53–78.

Citation : อนิรุต หนูปลอด, และ ภาคิน ดำภูผา. (2569). กระบวนการกำหนดนโยบายทางการเมืองในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน อำเภอละแม จังหวัดชุมพร. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 10(2), e300263.

<https://doi.org/10.65205/jlgisrru.2026.e300263>